

Előfizetési árak:
 Éves ovre . . . 10 frt — kr.
 Félévre . . . 5 „ — „
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „
 Egy hóra . . . — „ 85 „
 Egyes szám ára 4 kr.

Kiadóhivatal:
PÉCSBT, Mária-utca 1. sz.
 a kir. ítélőtábla épületével szemben.
 hová az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Szerkesztői iroda:
PÉCSBT, Mária-utca 1-6 szám
I. EMELET
 Irvóvá a lap szerkesztéséért illető minden közlemény intézendő.
 —
 Kéziratok vissza nem adatnak
 —
 Hirdetések
 a kiadóhivatalban vétetnek től

A humor parazitái.

Pécs, 1895. október 26

(*) Abban a nemzetet mélyen megalázó ügyben, mely nevét a zágrábi zászlósértésről kapta, tegnap „válaszoltatott“ a furfangosság nagymestere által. Hogy minő volt ez a válasz, arról bizonyosságot tesz az a kacaj és hahota, mely az egész parlamentet az ügynek kinosan komoly volta dacára pártkülönbség nélkül elfogta. A mamelukok kacagtak kárörvendőleg, hogy ime a „mi“ ügyes kormányelnökünk nevetségessé tette a ti interpellációkat, melyet három különböző színű vászon-darabért tettetek; az ellenzék pedig hahotákra fakadt a bárgyúság fölött, mely nagy öntelten azt hiszi magáról, hogy legalkalmasabb humor-csöppekkel gyógyítani azt a lázt, mely az ébredő nemzeti önérték kitérésének az előjele.

Ettől fél az egész közkereseti társaság, a mely Bánffy & Comp. cégér alatt képviseli a többséget, a mely már annyi cégváltozáson keresztül-menne, most a csőd előtt áll és igyekszik holmi prolongációkkal meghosszabbítani az életét, a meddig csak lehet.

A humoros elem alkalmazása már egyszer jól bevált, ott van a hirhedt somogyi levél, melyre az akkori ideiglenes belügyminiszter, Orczy Béla b. arra a kérdésre, hogy való-e az, ami benne foglaltatik, csak azt felelte: „Miután a kéredezett levél ellopott a belügyminiszteriumból, nincs módomban megmondani, vajjon valódi-e vagy apokrif.“ Ahhoz a hahotához, a mi akkor elfogta a Házat, csak a tegnapi volt hasonló.

Talán a nemes báró is olvasta azt a francia közmondást, hogy a nevetségesség öl. E végből környezetébe vonta a nemzet legnagyobb humoristáit és azokkal tanácskozik, midőn egy-egy humoros választ el akar sütni. Nem teszünk föl róla annyi leleményességet, hogy ilyen vicceket ki tudna kombinálni, hisz arra valók a képviselőkké meg-tett humoristák, hogy ezek szolgáltatassák az anyagot, a mivel tönkretenni lehet az ellenzékét.

Ha figyelemmel kísérjük a Bánffy-kabinet eddigi működését, tapasztalni fogjuk, hogy mindig

hasonló recipéjű humor-csöppekkel mentette meg magát azokban a sokszor előállott fatális helyzetekben, a mikből olyan pompás helyzet-komikumokat tudott teremteni.

Igy aztán a logika, a kormányférfiúi bölcsesség, a tapintat helyét elfoglalta a csörgő sapka és ma már ne is beszéljünk életbevágó kérdésekről, nemzeti sérelmekről: az ország legnagyobb humoristájává avanzsított kormányelnök gondoskodik róla, hogy nevéssen az egész ország, hisz így sokkal könnyebben lehet a harácsot összeszedni, a melyet időnkint felszállíthat Bécsbe, mint annak a kétfejű madárnak a táplálékát, mely e nélkül talán éhen veszne.

Szomorú jele az időknek, hogy egy nagy párt, egy kormány arra szorult, hogy a humor morzsáival tengesse életét, hogy félretelve a nemzet képviselőihez méltó komolyságot, gonyt csináljanak abból, hogy éretlen horvát suhancok megrugdalták a magyar szent koronát, melynek árnyéka alatt olyan jól esik meghuzniok magukat Bánffynak.

A véletlen Bánffy bárót tette a korona első tanácsosává. Ugyan mi jót tanácsolhatna egy olyan tartalom nélküli való férfit, a ki még magának sem tud tanácsot adni. Hisz talán a koronát csak nem akarja belevonni humoros játékaiba? Ha egy komoly férfi áll azon a helyen, a hová a vak-eset Bánffy bárót helyezte, úgy lett volna bátorsága megmondani az uralkodónak, hogy a zágrábi zászlósértés legelső sorban a felkent koronás királyt érte, a kinek megsértése fennálló törvényeink szerint szigorú fenyítésben részesítendő.

De hát a mi cégvezető kormányunk olyképpen van összeszerkesztve, hogy pillanatnyi előnyökért oda képes dobni nemzete egész jövőjét, képes megtagadni nemzetének dicsőséges multját, sőt a jelenét is hazard-módon kockára teszi azzal az erőszakolt humorizálással, melyet csak egy moral insanity-ben szenvedő beteges lélek képes elkövetni.

Ha valójában parlamentáris államéletünk volna, ha az a többség valóban a nemzeti közvéleménynek a kifolyása volna, úgy egy percig sem késlekednék lehetlenné tenni azt a kormányt, a mely

hogy a zágrábiak diszpolgárrá választották. Legyen is reá büszke s viselje Zágráb diszpolgárságát egész sirjáiig (segítse az isten!) önértettel. Hiszen megérdemelte e k i t ü n t e t é s t. Megérdemelte nagyon, de nagyon; mert hiszen bebizonyította, hogy csak a csöcselék, meg az éretlen itjuság követte el a botrányokat, dobta sárba a magyar zászlót s kiáltotta a „zsvio hrvatski králj!“ t. A szerezcsenmosásra mindig önfeláldozás kell, mert a míg az ember lemossa azt a fekete szerezcsen, bizony magát piszkolja be.

Már a helypénzszedők fehérre mosására hiába vállalkoztak, a kik vállalkoztak. A fekete szerezcsen csak nem lett fehér; s most a belügyminiszter től függ, hogy majdan az a víz, melyben a szerezcsen fehérre mosni akarták, kit feketit be.

Nagyon prózai volt az a dolog, bár egyszerű volt az, kérem alássan, egyszerű. És poézist is hozott bele Záray Ödön, a ki bár a porticiii némának képzelte magát, még sem felejtett el — beszélni. Hanem rosszul beszélt, rosszul; nem tetszett a beszédje: egyetlen helypénzszedőpartinak sem. Nekem meg az nem tetszett benne, hogy a porticiii némával kiáltatja el, a mi a Lázár a pásztorban van, hogy „palotaörök, vigyázzatok!“ Hja, persze, „Lázár a pásztor“ t csak a mi dédanyáink látták; azóta bizony nem gondolt rá egy direktor sem, hogy repriset csináljon belőle!

Hát a palotaörök, azok még ma is vigyázhatnak, ha nekik úgy tetszik, hanem a borpinceörök, azokat hiába szeretné Ott Márton vigyázatra szoktatni, azok bizony nem vigyázhatnak — a hamisított borokra. Mert a városatyák leszavazták a borhamisítás ellenőrzését; persze attól féltek, hogy akkor — megdrágul a bor. Hanem az már praktikus

oly perfid módon visszaél a kezébe adott hatalommal, mely nemzete jogainak lábbaltiprását eltűri, elnézi, sőt eltagadja.

Az a Sisera-had pedig, mely tuskön bokron követi a különböző kormányokat, melynek külső csapatait a prozeliták zrefei képezik, ezek a márról holnapra tengődő felfujt nagyságok, a kik hű kormánypartiságuk mellett nem dolgoznak, nem gondolkoznak, végtelenül örül, mert Bánffy csatános válasza újból kitolta a bukás hátáridejét a messze jövőbe, a míg ők élhetnek aranjuzei napokat, kijárván nekik a sáp és baksis hasznos tömjénezésükért.

Csak ilyen többség, csak ilyen érdekszövetkezet vehette tudomásul a Bánffy b. humoros választát, a mely nyilivánvalóvá tette Bánffy báró nagy céljait.

Se többet, se kevesebbet nem akar a nemes báró, mint a kapaszkodás lajtorjáján még magasabb polcra jutni, mint most van. Megvan hozzá az előfeltétel: vizsgáit fényesen kiállotta, a bizonyítványt megkapta, e szerint: mindenre használható.

Ha mérhetetlen hiúsága és dicsvágya úgy hozná magával, miért ne lövetne ő a profanum vulgus közé? Mit neki Magyarország? Hisz ez csak egy kis provincia, mely oly szegény, hogy már nem elégíti ki magasabbra vágyó lelkét.

Csak feljebb, feljebb . . . A kétfejű sas szállásán, a hol eddig csak az etető szerepét vitte, lehet ő még fő-fő mindenegyéb is, hisz ha megbuktatta Kálnoky, miért ne tehetné ezt utódjával is? Ő csak cselekszik, hogy emelkedjék, mint az üres léggömb. Félt, hogy a kik belekapaszkodnak, visszahúzzák, mielőtt szét pattanna.

*** Rendelet a tanfelügyelőkhöz. W l a s s i c s Gyula vallás- és közoktatásügyi miniszter legutóbbi rendelete a tanfelügyelőkhöz van intésvé, melyben különösen arra hívja fel őket, hogy szigoruan ellenőrizzék a tankötelezettség teljesítését, az iskolákat minden évben legalább egyszer meglátogassák s ügyeljenek, hogy a tanítók megkapják e az iskola-fentartóktól a háromszáz forint minimális fizetést. A**

A „Pécsi Figyelő“ tárcája.

Heti krónika.

— A „Pécsi Figyelő“ eredeti tárcája. —

Odafönn Pesten is gyüleseznek most napról-napra a honatyák és szorgalmasan próbálják megszolgálni a napidijaikat. Nos hát a város atyái is kedvet kaptak egy miniatűr-országgyűlés eljátszására, melyen ha ugyan nem is a honházat, hanem a helypénzszedőket okvetlenül meg kellett a veszedelemtől menteni. Mert nagy veszedelemben forogtak . . .

Hanem menjünk sorjában az emlékezetes országgyűlés eszményein, a mint méltók azok a krónikás tollára az ő nagyszerűségüknél fogvást.

Egy valóban klasszikus nyilatkozattal kell kezdenem. Talán rengeteg hosszú újságcikkben sem festették le jobban a horvát testvérek testvéries viselkedését a magyar küldöttségekkel szemben, mint Kardos főispán abban a pár szóban, a mivel a Zágrábba ment városi küldöttség utjáról megemlékezett:

— Láttunk egy minden tekintetben haladó várost, de örömmel és szívesen jöttünk haza.

Általános derűtséggel fogadták ezt a kijelentést a városatyák s szinte láttuk lelkünk előtt, hogy jöttek ki sietve, sietve a kiküldött urak híres Zagreb városából s mily hálálkodással fordultak a magyarok istenéhez, mikor bentültek a gyorsvonat bársnyos kupéjában.

Nöde annál büszkébb rá jó Bánffy Dezső.

egy ajánlat, a mit L i t t k e József tett, hogy jöjjenek a városatyák barátságos vizitre akár minden héten a borkereskedők pincéibe, — s ők mindenkor szívesen szolgálnak egy kis kóstolóval. Persze, ismeri a dolgok okafokát L i t t k e uram; tudja, hogy parancsszóra inni nem valami kellemes, de passzióból: az már valami. S mert a mi jó, az aztán kedves is, így tehát soha, de soha nem lesz panasz a hamisított borok ellen a városatyák réséről; igen mert nem is traktálja ám őket — vizes borral egy borkereskedő sem.

Mint hogy hamisított lelkesedéssel kürtölteti a magas kormány az ő egész és félhivatalosaiban a nagy liberális reformok befejezésének diadalát. És a nemzet napidijas törvényhozói, meg a főrendek, a kik meg már ellenkezőleg megfizetik, hogy törvényhozók legyenek, egyhangu megkönnyebüléssel sóhajtják a nagy munka után:

— Végre!

De sóhajtják ezt mások is; a reformok igaz barátai ép úgy, mint az e reformokat bisalommal és tükön állva várók: egykép tehát a recipiálók és a recipiáltak, a kiknek ajkáról bizony szintén óriási megkönnyebülést jelentő sóhaj közben száll el ez az egy rövidke szó:

— Végre!

És ez a sóhaj szélként zug végig a Kárpátoktól Adriáig, de a következő pillanatban már nem arról beszélnek az emberek, hogy a recepció mikor lép életbe, de arról, hogy Tokiót legyőzték. És az újságok egy ugyanazon számban hozzák a zsidó vallás életbeléptetéséről szóló rendeletet, meg a K i n c s e m unokájának vereségét az angol gyepen. Sőt akad lap, a melyik jóvá teendő amatt előbb hozta,

rendelet a magyar nyelv népiskolai oktatásával is foglalkozik s erre vonatkozólag a következőkben ad utasítást: „Az állam nyelvének a magyar nyelvnek tanításáról szóló 1879. évi XVIII. törvények rendelkezései nincsenek kellő mértékben érvényesítve. Az 1893/4. évben a 7200 nem magyar tannyelvű népiskola közül 2199-ben a magyar nyelv siker nélkül, vagy éppen nem tanított. A tanfelügyelőknek nemcsak hivatalos, de hazafias kötelességük, hogy e valóban türethetetlen állapoton mielőbb segítsenek. Ha a tanításban van a hiba, a mennyiben nem bírja oktató képességgel a magyar nyelvet, az 1893. évi XXVI. és 1891. évi XLIII. törvények módosított nyújtanak kedvezőbb viszonyok előállítására; — ha egyéb körülményekben kerekendő a baj forrása, a tanfelügyelő ne mulasztja el azt a miniszter tudomására hozni.”

Hirek.

Pécs, 1895. október hó 26.

— **(A pécsi püspök betegsége.)** Dr. Dulánszky Nándor megyés püspököt székpalotájában, tegnap, pénteken, este régi aszthmatikus fájdalmi ismét elővették. A roham oly erővel lépett fel, hogy a beteg főpapot igen elgyengítette, úgy, hogy környezete a legrosszabbtól tartva elhívatta Éger Zsigmond szentferencendi házfőnököt, a püspök házi gyóntatóját, ki aztán meggyóntatta. Ma reggel pedig Pószgay oldalkanonok megáldoztatta a beteg egyházfőt.

— **(Felmentett tisztviselő.)** Reich Oszkár, megyei közigazgatási gyakornok, ki a mohácsi főbiztos mellé volt beosztva szolgálattételre, tolnavármegyei aljegyzőnek megválasztván, itteni állásától felmentését kérte, mit a főispán ma kelt végzésével meg is adott s Reich Oszkárt a közigazgatási gyakornoki állástól felmentette.

— **(Lemondott anyakönyvvezető.)** A kölkedi áll. anyakönyvvezető, Csernyánszky József, ez állásáról lemondott. Helyébe a mohácsi főbíró Grunber Antal községi reform. tanító hozza javaslatba a főispáni hivatal előtt s így lesz felterjesztve a belügyminiszteriumhoz kinevezés végett.

— **(Katonai felülvizsgálat.)** Alig végezte be tegnap Schrammel Ede vezérőrnagy a megye házában a szokásos havonkénti katonai felülvizsgálatot, már ki is tüzték a jövő hóban tartandó felülvizsgálat napját. E szerint a jövő hó 11-én lesz a katonai felülvizsgálat a megyénél megtartva.

— **(Istenítélet Zágrábban.)** A múlt éjszaka — mint értesülünk — órtási zivatar volt Zágrábban. Esett, orkánzerű szél dühöngött, a mi több kárt is okozott s a villám is több helyen lecsapott. Az óriási orkán miatt a Zágrábból induló vonatok is késést szenvedtek. A mint híre jár, a zágrábi Bánffy diszpolgárosságok ezt az orkánt isten újjanak tartják, nem ugyan a király-látogatási heccok miatt, hanem mert Bánffy — diszpolgárossá választottak.

— **(A megbetegedett primadonna.)** A mára hirdetett „Hoffmann meséi” Juhász Ilka hírtelen közbejött megbetegedése miatt elmarad, s helyette ma este a Citerást adják.

emerről — hibáját jóvá teendő — előkelőbb helyen ir, mint amarról irt. „Tókió megbukott!” ez zug bele szélvészént a politikába. És kezdünk remélni, kezdjük hinni, hogy valamikor a magyar kormány végre csakugyan — magyar lesz. Hiszen minden jó magyar hazafi három téren szerzi hírnevét s veszi el a vagyonát: a lovakon, a kártyán és az asszonyok körül. S ime áldott jel! a kormány is rálépett már erre a térére; megvette Tókiót, hogy spekuláljon rajta; ráköltött egy pár százezer forintot, hogy futtattassa Anglia gyepén és dicsőségesen meg is bukott vele. Most már Tókió mehet apaménnek, hiszen még helyre sem tudott jutni!

Hely, no az volt a pécsi theátrumban e héten elég. Ugy látszik a mai publikumunk nem igen versenyez abban, hogy minél jobban megtöltse a színházat. Azt mondják okon, hogy ennek a rossz időjárás az oka; esős idő, hideg is van s a színház légfűtése még mindig a levegőben lebeg. És okolják a hatóságot, a mely ime jó egypár ezer forintokat kiadott a légfűtési berendezésre, s most a légfűtés nem akar beválni. Mindezen urak azonban óriási tévedésben vannak, nem a légfűtési berendezés a rossz, hanem a hatóság — jó Somogyi direktor iránt, s azt a tanácsot adta neki, hogy mostanában még ne fűtessen, mert majd odajár a publikum a színházba melege d n i s téli hideg napokban, mikor már ugyis muszáj mindenkinek otthon is fűteni, nem megy színházba, betelvé már most a nagy és „felmelegítő hatású” műlévezettel. Hát ez a praktikus és igen jóakaratu tanácsa, a mit ugy látszik, azzal is tetéznek, hogy minden előadáson eszébe juttatják az embernek azt a szép szót, a mit minden magyar ember úgy hí, hogy — cug. Nem a német „cug”,

— **(Az erdőéri szakvizsgálatok.)** Az erdőéri szakvizsgálatok a vármegyházánál e héten befejezhetők nem voltak. A jövő hétre még tízezer vizsgázandó jelölt maradt, a kik hétfőn állnak a vizsgáló bizottság elé, s így csak a jövő hét elején fejeztetik be a vizsgálatok.

— **(A filharmoniai egyesület köréből.)** A pécsi zenekedvelők egyesületének tagjai hetenkint kedden este gyülekeznek össze a vidádó nagytermében zenei estélyekre, melyeken előre megállapított műsor nélkül adnak elő a magasabb műgényeknek megfelelő darabokat. Ez estélyeken való használatra az egyesület igazgatója Mutschelbacher dr. jogtanár közbenjárására Hevesi Balázs utóda Harkai Mária budapesti zongoragyáros cég küldött egy kitűnő zongorát, még pedig teljesen ingyen. Ezt a zongorát halva, valóban nem értjük, hogy közönségünk miért megy külföldre zongoráért, mikor ilyen kitűnő hazai gyarmány áll rendelkezésére. Azt hisszük, ennek oka csak a hazai beszerzési forrás ismeretlen volta lehetett s e tekintetben csak gratulálhatunk a filharmoniai egyesületnek, hogy alkalmat adott a közönségnek ily kitűnő magyar zongora megismerésére.

— **(Katonai hír.)** A honvédtisztviselő iskola parancsnokává kinevezett Holler Ödön, a pécsi 8. honvédszázad vezérőrnagyja osztályánál alomásozó főhadnagy, Pécsen az altisztviselő iskola parancsnokságát mai napon átvette.

— **(Emlékkünnep.)** A pécsi ág. evang. egyházban f. hó 27-én délelőtt 10 órakor a reformáció emlékére Iszteriszületet tartattak. Az ünnepi beszédet Jeszó Lajos lelkész fogja tartani.

— **(Sertésvész Kővágó Szőlőssön.)** Mint levelezőnk írja, a sertésvész Kővágó Szőlőssön is felépett s ugyancsak rémületbe ejti az ottani gazdákat, mert kiméletlenül szedi áldozatait s a mint ismeretes, meg sem is elégszik a megtizedeléssel, hanem dühöng addig, míg csak egy zsákmanya akad.

— **(Elfogott csavargó.)** A rendőrség elfogta az éjszaka Kötő Pál szigetvári illetőségű csavargót, ki Szigetvárról több apróbb csíny elkövetése után megugrott. Elfogatásakor találtak nála egy hatlövetű revolvert is, mind a hat golyóra megtöltve. Ki tudja, milyen szándéka lehetett ezzel a gyilkos szerszámmal. O ugyan azt vallja nagy elkeseredéssel, hogy a maga számára tartogatta azt, ha majd megújja a csavargást, de a nagyobb valószínűség szerint másnak is adott volna a hat golyóból ha megszorul. Most már azonban a rendőrség fedezete alatt haza utaztatják, a hol szem előtt lesz esetleges újabb csíny elkövetése esetén.

— **(Elefánt a bíróság előtt.)** Valaki elvesztett ez év január havában Pécsen egy finom kis aranyórát. Elefánt megtalálta s a kis ketyegő fenét derült arccal fölemelve a földről, Bauman ügynöknek adta értékesítés végett. Ez azonban ahelyett, hogy eladta volna: a rendőrségnél deponálta az órát. Elefánt így a rendőrséghez, majd később a pécsi kir. járásbíróhoz büntető osztályához került, hol is jogtalan elcsúsztatás vétsége miatt tan. agyaráinak lefűrészelésére ítélték. Nem, hanem husz forint pénzbüntetésre. Az ítéletet most a felsőbb hatóság is helyben hagyta. Elefántunkat egyébként Jakabnak hívják; nem is négy, hanem csak két lába s foglalkozására nézve biztosításokban utazik.

de a magyar cug, a mit bizony hiába akarunk akár a „léghuzam” mai, akár a „légvonát”-tal kiközösíteni a nyelvünkben, csak megmarad az már benne mindörökké s fogadni merek, hogy még egy megcsontosodott grammatika-professzor se mondja, ha feldagadt képesfelére tapasztja a zsebkezdőjét, hogy „léghuzam”-ot kapott, vagy „légvonát”-on volt, majd azt irtam, hogy ilt, hanem bizony csak azt, hogy a — cug okozta a baját.

Ha már bajról van szó, elég bajt okozott e héten az ellenzék a magas és bölcs kormányának. Interpellációval kezdték a hetet és interpellációval végezték be. Agyoninterpellálták Bánffy Dezsőt, Percel Dezsőt s ha még egy harmadik Dezső van a miniszterek között, bizonyosan azt is, s a derék országnagyokat nem akad hívei közül, a ki védelmezze, de senki. Végre is az örök hallgató, Jozipovich miniszter szólalt fel az ő hűségűs kollegái mellett.

Hejh, hejh! Megszólalt nem ugyan Lázár, a pásztor, se nem a portici néma, csak a horvát miniszter, a kinek tíz év óta semmi mondani valója sem volt a házbán, — palatádrók vigyázatok! Ez jelent valamit! A hattyú is akkor énekel, ha a halálát érzi. Jozipovich miniszter ugyan nem érzi a halálát, de ugy látszik érzi azt, hogy nem sokáig muszáj már neki horvát miniszternek lenni. S mikor lehet horvát bán is: hát hogy ne örülne ennek; hogy ne kelne örömeiben még az ő kedves kollegáinak is a védelmére?! És Magyarország okos, bölcs és zseniális találóknyságu miniszterelnöke spekulál valamin; spekulál, spekulál s a célja: sakk matt a bánnak. Bánffy támad és majd a — bán bánja!

Hiszen ott van a nagy Lengyelország. Lengyel támadt, s lengyel bánja még ma is, — száz év után.

— **(A zágrábi üzletvezetőséget)** a kereskedelmi miniszternek Pázmány képviselő kérdésére tett nyilatkozata szerint nem helyezik el Zágrábból, hanem — tekintettel a magyar tisztviselők türethet, szinte veszélyes helyzetére, amennyiben közhelyeken ugyszólván meg sem jelenhetnek, lakáskaitól távol folytonos inzultusokat kell elszenvedniük, a hatóságok védelmében nem részesülnek s gyermekeik a horvát iskolákba a horvát tanítók és a horvát gyermekek gyűlölködése miatt nem járhatnak, a miniszter azzal akar segíteni a bajon, hogy a magyar tisztviselőket onnan máshova helyezze. Ezt csak ugy lehet érteni, hogy a zágrábi üzletvezetőségek a magyar tisztviselők elhelyezésével megüresedő helyeket olyanokkal töltsék be, kik a horvátok gyűlölségét nem vonják magukra nemzetiségük miatt: tehát kizárólag horvátokkal. Nos hát a horvátok nem is akarnak mást, minél fogva jól kiesztelt dolog volt a magyar nemzeti zászlót elégetni, a magyar állam jelvényeit megcsufolni és a magyar tisztviselők helyzetét Zágrábban türethetlenné tenni. Csak hogy mind ezért talán még se bölcs dolog a horvátokat azzal jutalmazni, hogy majd Frankok, meg a Radicok, ha megnőnek, a magyar állami vasutak üzletvezető ségénéél jó hivatalokat kaphassanak, melyekre velük szemben magyar ember ne is konkurálhasson. Azt hisszük, hogy a miniszter ebbeli véleménye még megváltozik, minél fogva kár volna azzal a mozgalommal felhagyni, melynek célja a zágrábi üzletvezetőségek Pécsre való áthelyezését kieszközölni.

— **(Lángba borult oltár.)** Tegnap, pénteken este nagy rémületet idézett elő a belvárosi templomban egy véletlenül keletkezett miniatűr-tűzeset. Mikor a szokásos esti ájtatosságnak ugy három negyed hét óra tájban vége volt, alighogy az ájtatosságot végző lelkész a főoltártól eltávolozott, a Mária oltáron egy szorrel lángba borult a koszoru és virágfüzerek s óriási ropogással kezdtek égni. A tűz híret valaki a tűzoltóknak is megvitte s azok pleine parade rukkoltak ki nyomban, de már erre az oltártűzet minden legkisebb kár nélkül elnyomták. Csupán a koszoruk estek a tűz prédaivá, a mely onnan keletkezett, hogy igen alacsonyan voltak az égő gyertyák fölé elhelyezve s azok lángjától gyuladtak meg.

— **(Uj heti lap.)** Barcsról írja tudósítónk, Skribanek (Somogyi) Géza szerkesztésében legközelebb „Drávavidék” címmel egy közgazdasági, szép irodalmi és vegyestartalmu hetenkint egyszer megjelenő heti lap indul meg, melynek megjelenését Barcs közönsége már is nagy érdeklődéssel várja. A lap szerkesztője, ki csak most költözött városunkba, hosszabb ideig volt, a Kaposvárott megjelenő „Somogy” és az Egyetértés munkatársa. A lap özv. Habianac könyvnyomdájában lát napvilágot, és ugyancsak Habianac Augustné kiadása és tulajdona.

— **(Öngyilkos fiánc.)** Ma reggel az alsómalom utcai pénzügyőri laktanyában Bak Imre 30 éves, ref. vallásu, sepsiszentgyörgyi születési pénzügyőr szolgálati fegyverével agyonlötte magát. Az öngyilkos biztos kézzel célzott, mert egyetlen lövésre holtan terült el a szobája padlózatán s mire társai berohantak hozzá, már halott volt. Tettét életuntagságból követte el; különben az életuntagsághoz az is járult, hogy már többször büntetve volt a szolgálatban. Holttestét a kórházban feboncolták s onnan temetik el.

E héten gyászt tartott minden igaz lengyel; gyászolta, hogy száz évvel ezelőtt az osztrák kétféjű sas, a muszka jegesmedve, meg a porosz saskeselyű feldarabolta nagy Lengyelországot s azóta... azóta nincs ereje a lengyelnek hazáját visszaállítani. De még sem! Egy hang két Bécsből, a nagy császárvárosból, egy hang, a mely erősen, ércesen cseng: „Nincs még veszte Lengyelország!” Ez a hang egy lengyelé, ki ma osztrák miniszterelnök; egy lengyelé, ki most, hogy a hatalom polcára emelkedett, az lesz az első dolga, hogy szabad hazáját visszaadja a lengyel népnek. Igaz, hogy még nem kísérelte azt meg sem; de majd megteszi. Hiszen él még a haza- és fajszereget az emberek szívében. Csak hogy persze, Badeni nagy politikus, a nagy politikusok pedig mindig azt tartják lassan járj, tovább érsz.

Lám, mi is lassan járunk és sokat is elértünk. Elértük legujabban azt, hogy a m. kir. honvédség zenekart kap. Lesz hát katonabáná, nemcsak osztrák, de magyar is.

Igaz, hogy német karmesterekkel akarják betaníttatni velük a Rákócy-marsot, meg azt hogy... Jaj de huncut a német; node elégedjünk meg vele, hogy lesz.

S szól a honvéd-zenekar
Közelben és távol:
S örömeiben a magyar
Kiugrik magából!

Ez a rövid versecske rémitően rossz ugyebár? Bocsánatot is kérek érte, hogy megrizskiroztam; s hogy ezt a bocsánatot még jobban kiérdemeljem, ezennel befejezem e heti krónikámat, mert kifogytam a helyből, a tárgyból, no meg a — szellemből is.

Kővágó Őrs.

— **(Három hordó pálinka.)** Jó fogást tettek ma a fogyasztási ellenőrök. Három hordó pálinkát találtak szemléjük közben egyik külvárosi kocsmárosnál s azt, mint fogyasztási adó alá nem vetettet, rögtön lefoglalták és bevitték a városházára a fogyasztási adóhivatalhoz. A három hordó pálinkát az illető kocsmáros nem jelentette be megérkezésekor szeszadó kivétel alá, sőt elrejtette azt pincéjében s így nyilvánvaló, hogy ki akart az adóztatás alól bujni. Azonban rajtavesztett s így most már se pálinkája nincs, se az adó és bírság alul ki nem vonhatja magát.

— **(Elégett leány.)** Barcstelepről írják a punknak: Vigyázatlanságának lett áldozata Varga Teréz, Hajmási vendéglős szolgálatában álló 13 éves cselédleány. Ebéd után a leány a konyhában volt elfoglalva. A konyha sötét lévén, kénytelenek ott napal is a lámpát égve tartani. Az égő petroleum-lámpa ez alkaiommal is a tűzhelyen állott. A leány a tűzhely körül foglalatokodott, miközben a lámpát kezével lehajította, mely azután a forró tűzhelyre esvén, eltört és a kifolyt olaj lángra kapott. A megrémült leány valószínűleg el akarta a tüzet oltani, és így történhetett, hogy a tüzes petroleum hajára fecsecent, mitől természetesen egy pillanat alatt az egész feje lángolt, így azután égő fejjel magánkívül — mint ilyen esetben rendszeren szokott lenni — minthogy a konyhában kivüle nem volt senki, az udvarra futott és jajgatva segítségért kiabált. Mire a házbeliak észrevették, már egész teste lángokban állott. A körül állók iparkodtak a szerencsétlen leányt megmenteni, de az eszeveszetteen rohant az utcára, mi által helyzetét a lehető legveszélyesebbé tette. Végre sikerült őt feltartóztatni és egy napszámos ráterítette éppen kőnél levő köpenyegét, mivel azután a lángot elfojtatta. A szerencsétlen leány egész testén súlyos égési sebeket szenvedett és eszméletlen állapotban szállították be gazdája lakásába, a hol is azonnal orvosi gyógykezelés alá vették. Fölgyógyulásához kevés a remény.

— **(Hazatoloncolt énekes.)** A porkoláb ma reggel egy 18 évesnek látszó fiatal embert vezettet be Selényi rendőrbiztos elé. Az éjjel tartóztatták le valamelyik mulatóhelyen, a hol egy kissé illetlenül viselte magát, s mivel sem szállása nincs, se semmiféle irással nem tudta magát igazolni, hát bevitték éjszakai pihenőre a kóterbe, honnan aztán ma reggel előállították. Nem is találtak nála a rajta levő ruhán kívül egy tárcsával egyebet, melyben pár forint aprópénz, egy 20 frtos postatakarékpénztári könyv, egy pár gyűrű, meg egy óralánc volt, mind a három darab dubl aranyból. S a delinquens és a rendőrbiztos között a következő párbeszéd folyt le:

— Wer sind Sie?

— Ein Singer. Felelte a delinquens és szinte dagadt a keble a büszkeségtől.

— Was für ein Singer sind Sie?

— Ein Kántor. Viszonozta az „énekes“, de már nem oly kebletdagasztó büszkeséggel.

— Und was für ein Kántor sind Sie?

— Ein . . . segédkántor.

Adta meg a választ lemondással az önértetes művészyerek, a kiról aztán a vallatás során kitűnt, hogy Sichermann Ignácnak hívják, s Mára marosszigetről szökött el a szüleitől s egész idáig mint izraelita kántorsegéd jutott el, természetesen keveset dolgozva, de sokat pumpolva. Most haza fogják toloncolni.

Midőn a nagyközönség szives figyelmét **Unghváry László** hírneves 121 holdas ceglédi gyümölcsfaiskolájának mai számunkban is megjelent hirdetésére felhívjuk: egyuttal jelezzük azt is, hogy biztos tudomásunk szerint Unghváry László-féle gyümölcsfaiskola telep egyike a legmegbízhatóbb gyümölcsfa csemete beszerzési helynek, honnét hiteles faju, szép növényű, rendkívül gazdag gyökérzetű életerős csemetét és vadoncot, kitűnően csomagolva, igen nagy mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni.

Igen nagy előnye a faiskolának az is, hogy homokos talajon létesült, már pedig általánosan tudva van, hogy a homok talajból kikérülő csemete mindig jobban fogamzik, mint a nehéz, iszapos vagy agyag földben nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbá még az is, hogy fájainak legnagyobb részét a leghiteltesebb forrásból: Berecki Mátétól szerezte be. Unghváry László kimerítő nagy árjegyzékét kiválasztalomra bárkinek is készséggel megküldi.

A lipovai gyilkosság.

(Második nap)

Ma délelőtt 9 órakor folytatta a pécsi kir. törvényszék büntető bírósága az özv. Vujkovich Dobrenné elleni végtárgyalást ura meggyilkoltatása ügyében.

A mai napra maradván a vád és védbeszédek, először is

dr. Nagy Géza kir. ügyész adta elő a vádat. Szépen átgondolt, hatásos beszédben boncolta a vádlott férjgyilkos asszony folytonosan ingadozó val-

lomásait, melyekben úgy az első végtárgyaláson, mint a main is lépten-nyomon ellentmondásokba keveredik. Tárgyi okokból következteti tehát ezekből a gyilkosságban való bűnrészeséget; majd pszichológiai okokból fejti ki ugyanezt. S mivel a megholtak és távollétek igen türelmesek, s azok eltűrik, hogy minden bűn a nyakukba tolassék, s mert vádlott tudja, hogy cinkostársa, Mragyanovits Boguszláv megszökött, azért mondja, hogy az volt a gyilkos s vonja vissza összes vallomásait, melyekben a bűnrészeséget beismerte. Bebizonyítja, hogy nem való az, hogy Vujkovich Dobren ismeretlen tettesek által öletett meg; nem való az, hogy maga, egyedül Mragyanovits Boguszláv ölte meg, bosszúállásból, s csak az a való, az a beismerő vallomás, a mit a vizsgálóbíró előtt tett vádlott, s amit most visszavont, hogy együtt ölte meg vádlott Mragyanovits Boguszlávval a férjét. Ezt igazolja a véres kötény, melyet a csendőrök eldugva találtak meg, s mely vádlotté volt. Igazolja az is, hogy már 7 évvel ezelőtt is meg akarta öletni. S hét év múlva, az ez évi márc. 26-án, végrehajtotta e régi szándékát két Mragyanovits Boguszláv, e mindenre képes vén gaztevővel egyetemben. Előre megfontolt szándékkal, felbérelt gyilkos segélyével ölte meg tehát vádlott nő férjét, Vujkovich Dobrent. Halálbüntetés s eléri a vádlottat büntetni a btkv. 278. §. értelmében.

A másodrendű vádlott, elsőrendű vádlott anyjára vonatkozólag, a bűnrészeséget teljesen bebizonyítottnak veszi vádló. Tudta, hogy meg fogják gyilkolni Vujkovich Dobrent, de a paragrafusok körül a II. rendű vádlott szerencsés táncot jár, mindegyikbe beleütközik, de egyikben sem bűnös, s így a gyilkosságban bűnrészesége miatt a vádat vele szemben elejti.

Elnök az ülést öt percre felfüggesztvén, ennek eltelte után következett Bihari Benő dárda ügyvédnek szépen csoportosított védő beszéde, mely azt igyekezett bizonyítani, hogy nem látja teljesen beigazolvá az előre megfontolt szándékot. Beszéde végén enyhítő körülményül kéri betudatni védenca büntelen előéletét, boldogtalan házasetét, valamint azt, hogy a vizsgálóbíró előtt — ha ugyan ezt a bíróság akceptálná — beismerő vallomást tett.

Kereky Mihály dr. hozzájárul az ügyészi indítványhoz, mely védenccére nézve a vádat elejtette, csupán az indokolást óhajtja másképpen. Nem azért mentendő fel II. rendű vádlott, mert hozzátartozójának bűnös cselekedetét leplezte, hanem azért, mert nála semmi büncselekmény fen nem forog.

A tolmács megmagyarázta vádlottaknak a vád-és védbeszédek tartalmát, és első rendű vádlott nagy siránkozással és hangos zokogással közt vonult a másik szobába és onnét a börtönőr fedezete alatt visszaki sértetett a fogházba.

A öreg asszonyt hétfőig hazaengedték Lipovára; mert az ítélethirdetés hétfőn reggel 9 órakor lesz.

Művészet, irodalom.

Két szerelem. Néhai való jó Csiky Gergelynek ez volt az utolsó szindarabja, a mivel a magyar színműirodalmat megajándékozta. És vala minthogy a haldokló orosziant megrugdalja még a számár is, azonképen a néhai mester ez utolsó darabjára is ramondja igen sok, különben pedig egy cseppet sem numeráló kritikus, hogy nem a legjobb dráma; de oly színpadi hatással megírva, oly művészi kézzel megkoncipiálva, hogy csak diszére válhatik a mesternek, a ki egyébként mester úgy sem az e fajta darabok, de a vigjátékok és középfaju drámák, a társadalmi színművek terén volt. Két nő szerelme: ez a darab tárgya; az egyik szerelem a lemondó, az önfeláldozó; a másik a követelő, a soha lemondani nem tudó. És ez a két szerelem okozza vesztét Kassa város szemefényének, Donáth Miklósnak, vesztét Vajda Juditnak, a lemondani nem tudó szerelmes asszonynak, s kergeti örök boldogtalanságba a szintén Donáth Miklóst szerető, de atyja életéért önmagát feláldozó másik szeretőt, Ruber Terézt. A darabon végig a komor hangulat vonul, megfelelően annak a sötét bölcselkedő szempontnak, mely lyel a világot mozgató szerelmet a költő rajzolja Donáth Miklós ajkára adott rövid szavakkal ugyan, de annál megrendítőbben. Csikynek e darab megírásával egyetlen célja lehetett, hogy minél jobban hasson hallgatóira, minél inkább szívökbe markoljon, lelkükre beszéljen és érzéseik hurjait a végsőig feszítse.

És a mikor oly két par excellence drámai művésznő, mint R. Balogh Etel (Ruber Teréz) és K. Breznay Anna (Vajda Judit) adta a darab két hősnőjét, bizony ebben a megrendítő hatásban részünk volt mindnyájunknak. Balogh Etel a lemondó, önfeláldozó szerelmes szerepében a szó igaz értelmében játszott szíveink hurjaival és szinte remegve néztük küzdelmeit, hogy a gyenge nő idegei nem-e roppannak össze az óriási szenvedések sulya alatt. Breznay Anna megrendítő és félelmetes volt a soha lemondani nem tudó, bosszuért lihegő, szerelemért esengő s végre is gyilkosságra vetemedett Vajda Judit sze-

repében. Mészáros Lajos adta Donáth Miklóst, a két nő szerelme tárgyát; megfelelő alakítások mutatva be azt a cselészövények miatt boldogtalanságra ítelt embert. Ők hárman képezték a darab lelkét, az előadás nagy alakjait s volt is részük minden felvonás után tapsban és kihívásban. Jó volt még Peterdi S. (Ruber Mihály), Balla K. (Gál Sándor), Erdélyi M. (Juszt Bernát) és Dezséry Gy. a porkoláb szerepében. P. Kovács Marietta igen kedvesen és ügyesen adta a darab egyetlen derült nőalakját, Piroskát. Az előadást közepes számú közönség néste végig. (→)

Pécsi Nemzeti Színház.

Folyó szám 22.

Bérlet 19. szám.

Vasárnap, október 27-én

CSILLAGHULLÁS.

Népszínmű 3 felvonásban Irta Rátkai L.

Özv. Bükkiné Benkő Jolán	Ersei, árva leány, Kézdy J.
Imre, ná . . . Mészáros Lajos	Fanni Bognárné
Csápkéné . . . Bodroghné	Ilona Somogyi Róza
Mária, gyámleány Balogh E.	Tündér Sándor Balla Kálmán
Alkony József, erdősz Paterdi S.	Borcsa . . . K. Breznay Anna
Hunyvas, ispán Bognár János	Pali, kocsis . . Eöry P. Lajos
Csók Ferkó gépész; Kiss Pista	Buzsa, szolgáló P. Kovács M.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése október hó 26-án.

(A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Napirend előtt Kun Miklós kijelentette, hogy Endrey Gyula tagnapelőtti interpellációjánál nem azt kiáltotta közbe, hogy „a főispán hazudik“, hanem ha mondott is ilyesmit, az csak úgy értette, hogy a főispáni jelentés téves. Egyébként meggyőződött róla, hogy a főispán igazat jelentett és ezt most, utólag konstataálja.

Az interpellációkra adott válaszok közül érdekes, a mit Bánffy miniszterelőző adott Ugronnak. A miniszterelnök körvonaloza a császári ház miniszterének teendőit. Ebben a minőségben a miniszternek semmi közjogi funkciója sincs és csupán a király magán ügyeit végzi. Különben a király rendelte el, hogy az „és“ szócska közbe szurassék a cs. kir. köz. az ülés végén Hock János megköszönte Percelnek, hogy a csongrádi törvénytelen határozatot megsemmisítette.

TÁVIRATOK.

— **Nagy tűz.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Varsóból jelentik: Lasokin városa nagyrészen leégett. Öt haláleset történt.

— **Jenő főherceg váltója.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Szeless Etelka beismerte, hogy Jenő főherceg aláírását ő hamisította.

— **Ismét vakáció.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A képviselőház üléseit november 6-áig elnapolta.

Laptulajdonos: SAUTTER GUSZTÁV

Felelős szerkesztő: PLEININGER FERENC

Hirdetések.

Vendéglő-átvétel.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására hozni, hogy a **Pécsett, Percsel-utczában lévő**

Sillay-féle vendéglőt

átvettem és azt saját cégem alatt november hó 1-től tovább vezetem, ott **egész napon át izletes ételek, jó és hamisítatlan italokkal**, pontos és előzékeny kiszolgálás mellett, n. t. vendégeimnek szolgálatjára állók.

Bérletet étkezésre a házban és a házon kívül a lehető jutányos árért elfogadok.

Fő törekvésem oda irányul, hogy a n. t. vendégeim igényeit teljesen kielégítem s ezért kérem a n. t. közönségnek vendéglőmnök számom látogatás általi kegyes pártfogását.

Pécsett, 1895. október 20-án.

Mély tisztelettel

Resch Lajos

vendéglős.

Hazai Aszfaltipar**RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.**

Ezelőtt „Tatarosi.” TELEFON 442.

Bányái: TATAROSON (Biharm.), gyárai:
M.-Telegd, Budapest.

Központi iroda:

Budapest, V. Arany János utca 34.

Készít mindennemű aszfaltburkolatot, u. m.: járdákat, kapubejáratokat stb. természetes aszfaltból: kocsi utakat, aszfalt-makadám 38151/93. szám a. szabadalmazott rendszere szerint.

Elvállal új építkezéseknél: alapfalak elszigetelését forró uton, szabadalmazott aszfalt elszigetelő anyagból, **tetőfedéseket szabadalmazott valódi aszfalt-fedéllemezekkel.**

Szállít: kitűnő aszfaltanyagot: szab. elszigetelő anyagot, valódi aszfaltfedél és izoláló lemezeket stb.

Olajosztályba szállít: nyers-, gép-, kenő-, és hengerolajokat, mindennemű kocsikenőcsöket.

Eladó amerikai szőlővesszők.

3000 sima vessző	Monticola	1000 drb	25.—
3000 " "	Solonis	1000 "	20.—
3000 " "	Portalis (nagylev.)	1000 "	10.—
2000 gyökeres vessző	" "	1000 "	20.—

eladó **Gyulay Péternél**, Pécsen Árpád-utca 35. szám alatt.**Konkolyozók (trieurök)**

minden gabonanem osztályozására

Graepel Hugó
gépgyárosnál

Budapest, V., Külső váci-ut 46.

Mintegy 10 klgr. gabona-
minta beküldése esetén különleges trieur készíttetik.20280. sz.
alisp. 95.**Hirdetés!**

Baranyavármegye központi irodáiban 1896., 1897. és 1898. években szükségelendő

irodai szerek szállításánakbiztosítása céljából **f. é. november hó 9-én d. e. 10 órakor** hivatalos helyiségemben zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalást tartok.

Felhívom a szállításra vállalkozni óhajtókat, hogy 50 kros helyeggel ellátott és a vállalati összeg 5%-nak megfelelő ártékpapír, vagy készpénz-óvadékkal felszerelt írásbeli ajánlataikat, melyben az ajánlott árgység pontosan kitüntetendő, öt pecséttel lezárt borítékban a versenytárgyalás kezdeteig **Stenge Ferencz vármegyei első aljegyzőnél** (Pécsen, vármegye-ház, I-ső emelet, 9. sz. ajtó) nyujtsák be, hol is a szállítási feltételek, a szükséglet részletes kimutatása és a kötelezően megszabott minőségű minták a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Pécsen, 1895. október hó 24-én.

Szily László s. k.

Baranyavármegye alispánja.

Francia baraczk!

a legnemesebb fajokban, a legkorábbtól a legkésőbb érőig.
I. oszt. 1 drb. 40 kr., 10 drb. 3 frt 50 kr., 100 drb. 30 frt,
1000 drb. 250 frt.
II. oszt. 1 drb. 30 kr., 10 drb. 2 frt 80 kr., 100 drb. 25 frt,
1000 drb. 200 frt.

Kapható és megtekinthető**Kött Ferencz**

faiskoláiban Majláth-utca 17—20 sz.

Koszoruk!

A legszebb kivitelben élő valamint szárított virágokból nagy választékban, jutányos áron kaphatók

Kött Ferencz

virág kőszetében Széchenyi-tér.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém a n. t. közönségnek tudomására hozni, hogy

kárpitos és diszitő üzletemet*Pécsen, Széchenyi-tér, a királyi ítélőtáblai épület bolt-helyiségébe* helyeztem át.

Raktáron tartok

kész garniturákat és pamlagokat

a legdiszesebb alakban.

Nem különben elvállalok mindenféle *tapeta munkák* gyors és pontos elkészítését úgy helyben, mint vidéken, a legolcsóbb árak mellett.*Tapeta mintákkal* a legnagyobb választékban rendelkezem.

A midőn a n. é. közönséget kérem üzletemnek megrendelések általi kegyes pártolására, maradtam kiváló tisztelettel

Rotter Béla

kárpitos és diszitő

Pécsen, a Nádor-szálloda mellett.